

MŪSŲ Lietuva

Jornal Lituanu «NOSSA LITUANIA»
DIRETOR RESPONSÁVEL
DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO
REDATOR: MONS. P. RAGAZINSKAS
SAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES
LAIKRAŠTIS
A D R E S A S:
AV. ZELINA, 515 - C. POSTAL 4118
SÃO PAULO
ATSKIFO NUMERIO KAINA 20,00

NR. 729 (27)

SÃO PAULO — BRASIL — 1963 M. LIEPOS MĖN. — JULHO 6 D

XVI METAI

Amerikos Spauda Apie Lietuvos Partizanus

1963 m. kovo mėn. numeryje žurnale «The New Leader» yra įdėta recenzija neseniai išleistos anglų kalba knygos pavadinimas «Guerrilla Warfare on the Amber Coast». Recenzijos vardas: «Lietuvos pamoka». Tai yra klygys «Partizanai» angliškoji laida. Ši knyga parašyta K. V. Tauro ir yra išleista Voyages Press. — apimtis — 293 psl., kaina \$ 4. — Knygos recenziją žurnalui yra parašęs p. Gerald L. STEIBEL, Amerikos Tyrinėjimų Instituto už sienio reikalų redaktorius. Šio straipsnio kiek sutrumpintą vertimą čia pateikiu «M. L.» skaitytojams

Stebėtojas

Šią knygą pasiskaityti mes siūlome visiems, kurie bolševikų suklaidinti tiki, kad tik komunistai gali būti partizanais ir kad tik komunistai turi partizaninės kovos ypatingus gabumus. Atsitais laisvieji, krikščioniškojo pasaulio atstovai partizanais būti negali. «Gintaro Krantas» yra Lietuvos vardas ir partizanai kurie ten kovojo ir mirė, nebekovojo už komunistinio režimo įsigalėjimą, bet už Lietuvos išlaisvinimą. Tai yra kovos istorija, kokių yra reta partizanų karuose ir kuri parašyta ne komunistų, bet jų mirtinų priešų.

Pati kovos istorija yra neįtikėtina. Nors Lietuvoje tebuvo nepilni trys milijonai gyventojų, bet per tris vokiečių okupacijos metus, Lietuvos partizanai sukūrė stiprias pajėgas, kurios kovojo prieš komunistus veiktus aštuonerius metus. Laisvės Armijos jėgą negalima matuoti ti tuomi, kad ji sunaikino 4.000 NKVD, saugumo kariuomenės. Ne! Ši jėga buvo sutelkta organizacijos pobūdyje. Šie Laisvės Armijos daliniai buvo pajėgūs kirsti prieš stiprius smūgius ten, kur jis to mažiausia laukdavo. LFA buvo taip išsikerojusi, kad sovietai privalėjo į Lietuvą atsiųsti savo žymiausius «ramintojus», kaip Michailą Suslovą bei Sergejų Kruglovą. Žinotina kad LFA spausdino savo laikraščius; organizacija buvo tokia pajėgi kad sugebėjo kuriam laikui sustabdyti krašto sukolchozinimą, priversdama Lietuvos ūkininkus nepasiduoti komunistų prievartavimui; organizacijoje buvo įvesta griežta drausmė prieš tuos, kurie išgėrę nemokėjo valdyti savo liežuvio. Klasiški partizanų kovos

būdai, kuriais taip mėsta didžiulis bolševikai, kai jų partizanai miškuose kovojo prieš barbariškus nacių okupantus — šį kartą turi kitą spalvą: NKVD daliniai yra tie azijatiški gruobuonys, kurie atnešė į kraštą terorą, prievartavimą, girtuokliavimą, vėnerines ligas bei aukščiausio laisvės plėšikavimą. Vienas LFA konstitucijos sakinyje jungė visus lietuvius be politinių pažiūrų skirtumo į vieną kovotojų frontą: «Visi lietuviai vyrai ir moterys, kurie yra totališkai pasišventę kovoti už Lietuvos išlaisvinimą gali būti priimti į šią organizaciją». Šis sakinyje buvo visų kelrodžių Niekas nesirūpino kokia bus bendruomenė išsi kovojus laisvę, kokiais politiniais principais šie žmonės vadovausis — jie norėjo tik vieno: būti laisvi!

Taigi Laisvės Kovotojai ne prisilaikė kai kurių pagrindinio karo pagrindinių taisyklių, kaip kad jas nusakė komunistai savo dogmatiniuose raštuose. Tačiau ir rytų vokiečiai, lenkai ir vengrai kiek vėliau sulaužė šias dogmas pradėdami revoliucijas. Lietuvoje ir kituose kraštuose su rinkti pavyzdžiai aiškiai byloja, kad noras būti laisviems gali būti daug galingesniu kovos akstinu, negu bet kokia įkalbėta politinė doktrina.

Galų gale LFA privalėjo nusileisti. Karo metu užslėptų ginklų atsargos išseko; NKVD padedama lietuvių išdavikų, pradėjo naudoti sekmingas priemones, kurios turėjo lemtingas pasekas visai kovos eigai; o kas svarbiausia, po masiškų Lietuvos gyventojų trėmimų 1947-1950 m.m., partizanai negalėjo papildyti vis labiau alinamas vyrų ir moterų atsargas. LFA pagrindiniai kovoję tik prieš lietuviškus KP kvistlingus bei NKVD-KGB dalinius. Su reguliaria armija buvo vengiami aštrūs susidūrimai. Gi ir nenugalimo ji Sovietų Sąjunga nenorėjo parodyti pasauliui, kad «sava noriškai» prieš SSRS prisijungusioje Lietuva yra sukilusi prieš Maskvos smurtą. Kai išmušė paskutinė kovos valanda, LFA ištirpo lyg pavasario sniegas, po pat okupantų nosimis, lygiai kaip kad narsiai kovojo per aštuonerius metus. Daug padorių lietuvių, dirbusių komunistinėje administracijoje padėjo tautiečiams pereiti į legalų gyvenimą. Tačiau viena yra tikra: LFA (pabaiga 6 pusl.)

Pasitarimas Konsolidacijos Reikalu

Birželio 22 d. New Yorke įvyko lietuvių politinių grupių ir PLB platus pasitarimas konsolidacijos reikalu. Dalyvavo visų be išimties grupių atstovai daugiau kaip 20 asmenų. Principe visų buvo pritarta apsiungti VLIKO Vasario 16 d. deklaracijos pagrindu. Su-

tarta paskelbti naują VLIKO deklaraciją, kuri užakcentuotų apsiungimą ar veiklos metodus. Deklaracijai parengti sudaryta komisija iš J. Audėno, M. Brako, St. Lušio, dr. B. Nemicko, dr. J. Puzino ir V. Vaitiekūno.

Lietuvių Suvaziavimas Vasario 16 Gimnazijoje

Birželio 22 d. Hüttenfelde buvo pašventintas Vasario 16 Gimnazijos naujo pastato kertinis akmuo ir ta proga įvyko gausus lietuvių suvaziavimas, iš Fed. Vokietijos ir kt. kr. štų sutraukęs apie 700 dalyvių. Į iškilmes buvo atvykę vokiečių valdžios atstovai: Baden Württembergo krašto vidaus reik. ministras Sepp Schwartz, kitų įstaigų atstovai, atstovavęs Freiburgo ark. vyskupą prel. dr. Beil iš Heidelbergo ir kt. iškilnių programą vedė Va-

sario 16 Gimnazijos dir. kun. Br. Liubinas. Buvo sugiedotas Lietuvos ir sugrotas Vokietijos himnai. meniška progra. dienos metu ir išpūdiagas Joninių apeigas atliko Vasario 16 Gimnazijos moksleiviai. Suvaziavimo metu buvo pasiųstos telegramos naujai išrinktajam Popiežiui Povilui VI jam ir tuo metu atvykusiam į Fed. Vokietiją JAV prezidentui J. F. Kennedy.

PASAULYJE

— POPIEŽIAUS Povilo VI karūnacijos iškilmėse dalyvaavo trys prezidentai: Brazilijos — João Goulart; Amerikos — John Kennedy; Italijos — Segni Prezidentus, pasiskirai popiežius priėmė specialioje audiencijoje.

Svečiai prezidentai, JAV ir Brazilijos, aplankė Italijos prezidentą Brazilijos ir JAV prezidentai taip pat buvo susitikę. Pasikalbėjimas truko pusvalandį. Jokių specialių klausimų nesvarstė.

Popiežiaus karūnacijos iš-

— Hüttenfelde, birželio 22 d. įvyko Lietuvos Europinio Sąjūdžio Tarybos (LESTA) susirinkimas. Jo metu išrinkta nauja LESTA valdyba: dr. P. Karvelis, J. Norkaitis ir dr. P. Reklaitis. LESTOS tikslas — talkininkauti Europai apsiungti, siekiant, kad į Europos Uniją sueitų visos nepriklausomos Europos valstybės. Jų tarpe ir Lietuva. Savo tikslo siekdama, LESTA bendradarbiauja su panašių tikslų tarptautinėmis ir tautinėmis institucijomis, pirmoje eilėje su Pabaltijo tautų veiksniais. LESTA veikia prie Vyr. Lietuvos išlaisvinimo Komiteto Vykdomosios Tarybos.

Europinio Sąjūdžio (Mouvement Européen) centras yra Belgijoje, Briuselyje, Vidurio ir rytų Europos Komisijoje Lietuva atstovauja prof. J. Baltrušaitis.

kilmėse, šv. Petro aikštėje buvo susirinkusi 250 tūkstančių žmonių minia.

— KRUSČIOVAS, 29 d. lankdamasis rytiniame Berlyne užgyrė «gėdos mūrą» Anot Kruščiovo, šis mūras uždaro tuštumą, kurią reikėjo uždaryti, nes pro ją ėję rytų zonos propagandistai. Taip pat šia proga Kruščiovas pasakė, kad Rytų Vokietijoje darbininkas gyvena geriau, negu bet kuriame kitame kapitalistiniame krašte. Jeigu komunistinėje Vokietijoje būtų taip gerai darbininkams gyventi, tai tūkstančiai vokiečių nebėgtų į vakarų Vokietiją. Mūro siekia, kaip tik turi tikslą sustabdyti bėgimą iš Rytų į Vakarus.

— Sovietų Sąjungos vyriausybė paprašė kad iš Maskvos grįžtų komunistinė Kinijos trys diplomatai ir du studentai, kurie tarp rusų platinę Kinijos komunistų atsakymą Sovietų komunistų partijos centro komitetui.

Ši atsakymą Kremliaus komunistai neskelbė nei spaudoje, nei per radiją.

— Liepos mėn., 5 d. Maskvoje susirenka Sovietų Sąjungos ir Kinijos komunistų atstovai tartis, kaip išlyginti kilę tarp šių kraštų komunistų partijų taktiniai skirtumai. Kiniečiai nori jėgą karą vartoti pasaulinės revoliucijos įgyvendinimui; o sovietai — siekia per diplomatiją; per vadinamą koegzistenciją, taiku

STASYS IR AGNĖ JURGUČIAI LEIDĖJAI

«Mūsų Lietuvos» administratorius T. Jonas Bružikas, pargrįžęs iš Rio de Janeiro, yra visiškai patenkintas, nes mūsų savaitraščio leidėjų eilė padidėjo dar trimis uoliais spaudos rėmėjais. Kiti du, bus vėliau paskelbti, o šio numerio leidėjus skelbiame dabar. Jiedu ir pernai išleido. Tai žymūs industrialai Stasys ir Agnė Jurgučiai. Šie taurūs lietuviai yra atvykę į Braziliją jau po paskutinio karo. Po trumpo laiko jie prisimušė į miško prekybos industrialus ir šiandien jau pasiturintai gyvena, atstovaudami mūsų tautiečių vardu Brazilijos pramonėje, užimdami aukštas ir atsakingas vietas.

«Mūsų Lietuva» visuomet naudojasi proga išskeldama mūsų tautiečių vardą, nes tai nėra kokie tušai pagyrimai, bet užtarnauti mūsų tautos sūnų ir dukterų gabumais, mokslu ir darbštumu. Linkime mieliems Stasiui ir Agnei Jurgučiams stiprios sveikatos ir tolimesnio pasisekimo ir labai dėkojame už paramą laikraščiui.

Dėkinga

«MŪSŲ LIETUVA»

sugyvenimą, panaudojant infiltraciją pasaulį užvaldyti. Be to, kiniečiai neišniekino Stalino. Jie kritikuoja Kruščiovą ir jam visą kaltę sumeta už kilius tarp šių kraštų nesklaidumus.

— ARGENTINOJE 7 d. liepos bus prezidento ir parlamento rinkimai. Nuotaika krašte įtempta dėl kai kurių peronistų kandidatų pašalinimo iš rinkimų sąrašų. Kariuomenė budi ir yra pasiruošusi atremti bet kokius netikėtumus. Yra pavojaus, kad gali įvykti perversmas. Paskutinėmis žiniomis peronistai ir jų įtakoje esantieji sindikatai boikotuos rinkimus. Mes tuščiame kortele.

— DE GAULLE liepos 5 d. atvyko Vak. Vokietijon pasitarti su ministru pirmininku K. Adenaueriu politiniais ir ekonominiais klausimais. Šito pasitarimai yra naujai sudarytoje sutartyje.

— VENEZUELOJE kartojasi atentatai. Paskutinėmis dienomis susprogdinti 4 tiltai užpulta eilė įstaigų. Padėtis krašte įtempta. Nėra paslaptis, kad ginklai ateina iš Kubos.

Vis skundai - Lietuvoje per ilgai uztrunka statybos

Kai statybose tedirba vos pusė reikalingų darbininkų -- Partija nusiskundžia — ir Maskvai svarbiose statybose trūkumai, brokai, apsileidimas

Šiuo metu Lietuvoje vykdomos 33 svarbios ne tik pačiai pavergtajai Lietuvai, kiek Sovietų Sąjungai statybos. Kaip pripažino «Tiesa» (134 nr. birž. 9) iš 33 Lietuvoje vykdomų tokių statybų, šešios esančios ypatingai svarbios jau sovietiniu mastu. Tai — Lietuvos VRES (šiluminė elektrinė stotis ties Vieviu), Kėdainių chemijos kombinatas, Jonavos azotinių trąšų, Kauno dirbtinio pluošto gamyklos, Panevėžio stiklo fabrikas ir Klaipėdos žvejybos uostas. Daug reikšmės skiriama ir kitoms 27 statyboms. Visa tai šauniai atrodo popieriuje, tačiau tikrovė jau kitokia. Partinis dienraštis nedvejodamas pabrėžia: «darbų planai svarbiausiose statybose neįvykdomi». Per šių metų keturis mėnesius uždaviniai neįvykdyti dviejuose ypač svarbiose ir trylikoje svarbių statybų, taigi, planai neįvykdomi, o pagal «Tiesą», pastebimas «neūkiškumas, apsileidimas, trūkumai» net daugiau kaip pusėje visų svarbiųjų statybų.

Pasirodo, blogiausia padėtis Kaune vykdomose statybose. Statyba negali būti laikoma normalia, jei pvz. Kaune statant dirbtinio pluošto gamyklą, statybos aikštelėje tedirba vos truputį daugiau kaip pusė statybininkų, negu reiktų. Trūksta mechanizmų. Čia kaltinamas statybos įstaigos ir Kauno m. partijos komitetas.

Apie Lietuvos statybose esamus apsileidimus liudija dar vienas nusiskundimas: vis trūksta kai kurių statybinių medžiagų. Kai kurios statomos įmonės, pvz. VRES, iki šiol negavo nė penktadalio reikalingos miško medžiagos.

«Toliau to pakęsti negalima» — dejuoja partinis organas.

Siekama kaip nors pašalinti įvairius trūkumus, nugalėti atsilikimą, tačiau tai sunkiai pasiekama, jei, pvz., Jonavos azotinių trąšų gamyklos ar Kauno medvilnės verpimo fabriko statybose netgi nėra darbų organizavimo projektų. Vyksta Vakaruose neįtikėtini reiškiniai: tų fabriku statybose medžiagų mechanizinių poreikavimas dažnai planuojamas «iš akies». Atliekami įvairūs perdirbinėjimai (ypač šiluminės elektrinės statyboje) ir jiems jau išleista dešimtys tūkstančių rublių. O rezultatai? Kyla sąvokaina, kenčia kokybė, per eikvojamos lėšos, užsitęsia objektų užbaigimo terminai.

Kur tik pažvelgi — visur «trūksta organizuotumo ir stebimi net pasipiktinimą keliančius reiškiniai». Pora pavyzdžių: Klaipėdoje silkių perdirbimo fabriko šaldytuvus užbaigtas tik pernai, o šaldymo mašinų skyrius nepradėjo dirbti — nėra kur laikyti pusfabrikačius ir gatavą produkciją. Jonavos azotinių trąšų gamyklos statybos aikštelėje jau reikia vežti sunkius įrengimus, o geležinkelio šaka dar statoma ir be galo lėtai.

Brokas — vėl kitas pavergtos Lietuvos statybininkams būdingas reiškinys. Dėl buvusio broko, Kauno ketaus liejykloje tenka iš naujo dengti stogus. Dabar šaukiama — jūs, brokdariai verti visuotinio pasmerkimo, jūs veltui iš eikvojate valstybines lėšas. Be visų minėtų trūkumų, lengvai atrandami ir kiti — statybų sąmatos per daug painios, o įvairūs projektai netikusiai suprojektuojami.

Taigi, iš vienos pusės džiau-

Koplytėlė

Koplytėlėj stogelis jau kiauras —
Laksto vėjai pro jį,
Tekta lietūs.
Kaip gali Tu iškęst vienas šiaurėj
Tiek amžių?
Kaip gali, kaip gali, grožio Dieve,
Tom skurdžiom lygumom,
Tom kalvelėm
Visą laiką gėrėtis?

Ar nėra jau šalių, kur vėdina
Vėjas palmes lengvai
Visą metą,
Kur padangėj negęsta žvaigždynai
Per naktį?
Ar tikrai nebėra žemėj vietų
Be rudens, be žiemos,
Be dejonų —
Ar tik išverktos akys nemato?

Leisk uždengti bent delnu stogelį,
Kad nebirtų kruša
Ir nelytų.
Jau geriau tegul pirštai man gelia
Nuo speigų,
Jau tegul mano rankos sutingsta,
Lyg šakos,
Kad tiktai, kad tiktai
Iš jaukios koplytėlės
Tu galėtum pasaulį valdyti.

25 KINŲ KLAUSIMAI MASKVAI

giamasi, kad numatytas grąžus naujų įmonių derlius, bet ir vėl nusiskundžiama, kad statybininkai dirba be pakilimo ir svarbios — ypač Maskvai — statybos vargiai būsiąnčios baigtos laiku. Aišku, kaltinami darbininkai, projektotojai, įvairios įstaigos, tačiau pagrindinis kaltininkas vienas — bolševikinis režimas su jo biurokratija, netikusiais planavimais, dar ir Maskvos siekimai pavergto krašto pramonę pajungti tik jos interesams.

Elta

Kinai birželio 15 d. Sovietų Sąjungai pasiuntė notą. Joje paliesti ideologiniai klausimai. Vietoje taikos sambūvio, kinų kompartijos kitas pagėdauja suaryti platų, viešingą frontą prieš «amerikinius imperialistus ir jų tarbus». Tuo pačiu metu kinų partinis organas «Liaudies balsas» vėl puolė jugoslavų komunistus, pareikšdamas nepasitikėjimą Chruščiovo veda ma politika. Pagal kinų laikraštį, komunistinis pasaulis

turįs pasirinkti kelią tarp «marksizmo-leninizmo» pagal kinų sampratą ir tarp Tito grupės «modernaus revizionizmo», naudingo amerikiniam imperializmui. Pagaliau, kinų partinis organas nurodė, kad kol Chruščiovas remsis Tite pažiūras, kol neįmanomas joks sutarimas tarp Maskvos ir Pekino.

CHRUŠČIOVAS REIKALAUJA YPATINGO DĖMESIO CHEMINEI PRAMONEI

Iš Maskvos gautomis žiniomis, N. Chruščiovas griežtai nurodo — paskutiniai septyni metai, 1964-65 m. turėsią pasižymėti ypatingai chemijos pramonės svorio padidėjimu. Planavimo įstaigos svarbesniu uždaviniu turės: plėsti chemijos pramonę, ypač didinti gamybą dirbtinių ir sintetinių medžiagų, sintetinio kaučiuko, mineralinių trąšų, sintetinio spirito, pašarų pakaitalo ir kt. Tuo būdu norima patenkinti vis kylančius Sovietijos gyventojų poreikius rūbų, avalynės ir kitų vartojimo reikmių srityje.

SOVIETAI PUOLA VAKARŲ EKSPERTUS — SOVIETOLOGUS

Pastaruoju metu sovietinėje spaudoje padažnėjo balsai nukreipti prieš Vakaruose — JAV, Didž. Britanijoje ir Fed. Vokietijoje rašančių sovietinių bei rytų gyvenimo žinovus. Birželio mėn. pradžioje «Literaturnaja Gazeta» smarkiai puolė vakariečių keliama minį, kad skaičiavimo mašinų, branduolinės fizikos, šaldytuvų tranzistorių ir Volkswagenų amžiuje pradėdanti silpnėti kova tarp paskirų idejų. Modernusis pasaulis, socialinių skirtingumų nepaisant, siekiąs sukurti universalinę pramoninę bendruomenę, kurioje išgalėtų vienalytė kultūra bei ideologija. Tas (pabaiga 3 pusl.)

Dr. V. Daugirdaitė-Sruogienė

Baudžiavos Panaikinimas

Šiais metais visame pasaulyje lietuviai mini reikšmingą Lietuvos istorijos įvykį — tai yra 1863 metų sukilimo 100 metų. To sukilimo išdavoje buvo panaikinta baudžiava, ir lietuviai valstiečiai galėjo pagaliau laisvai atsikvėpti.

Norėdami, kad šis istorinis įvykis nepraeitytų pro šalį, Brazilijos lietuviai nepatgebėtas, stengsimės bendradarbiauti ir atžymėti Šiam reikalui red. bendradarbių parinko veikalą Dr. V. Daugirdaitės-Sruogienės «Lietuvos Istorija», kuriame autorė nepaprastai gyvai ir spalvingai, pasiremama istoriniais dokumentais, paaiškina tų laikų dvasią ir patį sukilimą.

Tikėsimės, kad tai padės mūsų skaitytojams orientuotis ir suprasti, kokių aukų

pareikalauja kova už laisvę, už žmogaus teises, kurias šiandieną dėja, ir vėl atimtos lietuvių tautai jų pačių žemėje.

(Red.)

Antrasis 19 a. ketvirtadalis, Caro Mikalojaus I valdymo laikas (1825-1855 m.), tai juodos reakcijos gadinė baudžiava mūsų krašte pasiekė augščiausią laipsnį. Valstiečių buklė buvo pasibaisėtina ir tolygi vergijai. Ją trumpai ir ryškiai apibūdina dokumentas, išlikęs vyskupo Valančiaus archyve — baudžiavinių skundų vyskupui dėl dvarininko daromų skriaudų valstiečiams.

«Jo prakilnybei Žemaičių vyskupu». Nuo pono Vladislavo Pomernackio viso Savičiūnų ir Aluntos valsčiaus.

Jau 9 metai kaip Pomernackis paėmė mus į savo nagus ir nuo pat viešpatavimo pra-

džios mus, visus žmones, ėmė kankinti, atseit kasdiena be pasigailėjimo muša ir dar pasamdė tokius pat, kaip jis pats, ekonomus ir raštininkus, kurie mus muša rykštėmis, pagaliais kančiais ir agrasais. Dėl to mušimo yra kurčių, bedančių, su sužalotomis, o kai kurios mušamos nėščios moterys persileido, kitos gi ir mirė. Mūsų valstybėje dar nebuvo, kad ponas savo žmones visai be jokios kaltės užmuštų. Į lažus kasdien varo po tris ir keturis darbininkus iš kiekvienos dubos. Ir sekmadienį liepia dirbti įvairius darbus. Ūkininkus varo iš ūkių, o jų turtus atseit, arklius, galvijus pasiima. Ūkininkams atėmė geriausią žemės ir pievas, o nuomą pakėlė: kiekvienas turis dubą, kasmet moka 70 rublių sidabru, nors ir sėja vos šešis ar aštuonis pūrus. Bet vistiek ir juos varo tris dienas savaitėje į darbą. Kiekvienais metais duodame pastotes kariuomenei gaben-

ti, bet ponas už mūsų vargą nėra davęs mums nė vienos kontramarkės, nes jis pats jomis naudojasi.

1855 m., mūsų ponui liepiant, kiekvienas ūkininkas išvežė po sieksnį su ketvirčiu akmenų į plentą. Už tą mūsų vargą ponas sumokėjo tik po puspenkto rublio už sieksnį, pats gi paėmė iš vyriausybės po 18 sidabrinų rublių.

Kai mes už ką nors gauname sidabrinų pinigų, tai ponas ima iš mūsų po tris skatikus nuo rublio, tuo būdu jis įvarė mus į elgetas. Todėl mes, persišegnoję ir sukaltėję poteries padavėme augštesnei valdžiai skundą. Ponas, apie tai sužinęs, paršikvietė ulonų eskadroną ir kaip bausmę juos pastatė pas mus. Kareiviai prievartauja mūsų dukteris, žmonas, sese ris, o besipriešinančioms ir pagalbos šaukiančioms pila į burną smėlį, kad nerėktų. Visos mūsų moterys, bijodamos Dievo, nuodėmės ir to-

kiio barbariškumo, ant nakties su mažais vaikais eina miegoti į laukus, kur nuo šalčio vaikai susirgo. Kareiviai atėmė iš mūsų avižas, miežius ir šieno likučius, todėl mes dabymetėje neturime nė košės ir teks mums badu mirti.

Ponas atgabeno ant mūsų teismą, kuris mums yra negailestingas; ypač Ukmergės isprauninkas kiekvieną dieną mus rykštėmis plaka, duoda mas po tris šimtus ir daugiau kirėlių. Ak, kokias mes kenčiame kančias ir nuo pono ir nuo Ukmergės isprauninko! Taip mus kankina, kaip Jėzų Kristų.

O, šviesiausias vyskups, mūsų Ganytojau. Ant kelių parpuolė ir su ašaromis prašome Jūsų malonės... ir užtarimo.

Gauta vyskupo kanceliarijoje 1858 m. birželio mėn. 1 d.

Vyskupas visokiais būdais stengėsi paveikti žiauriuosius dvarininkus, rašydamas jiems laiškus ir pats atsilankyda-

(pabaiga iš 2 pusl.)

mintis paskelbė amerikiečiai W. Rostow ir G. Kennan, prancūzų sociologas R. Aron, vokiečių ekonomistas Fritz Sternberg, dar ir "trockinis ideologas" Isaak Deutscher ir jos, sovietų nuomone, laikytinos ideologiniais nukrypimais bei melagingu pamokslavimu. O jei Vakarų sovietiniai žinovai sovietinėje visuo menėje išžūri tendencijas atsikratyti politikos ir ideologijos, tai, sovietų savaitraščio akimis, laikytina "mitu".

SOVIETIJOS GYVENTOJAI PRADEDA NEPRIKLAUSOMAI MĄSTYTI, TYRINĖTI

Ryšium su Maskvoje įvykusių kom. partijos plenumo ideologiniais klausimais, "Frankfurter Allg. Zeitung" (137 nr.) paskelbė būdingus italų kom. partijos nario ir komunistinio dienraščio Romoje "Unita" Maskvos atstovo Giuseppe Boffa teiginį. Pažymėtina kad Boffa turįs gerus ryšius su sovietiniais slugsniais. Šiomis dienomis kitame komunistų laikraštyje, "Rinas citta" Boffa pažymėjo, kad per paskutinius keleris metus Sovietijos gyventojai išmokę "nepriklausomai mąstyti tyrinėti, abejoti laisvai reikšti savo mintis, vienas idėjas priešpatastyti kitoms". Tai siejasi su modernaus pasaulio pažinimu nes juk gyventojai daugiau keliauja, skaito užsienio autorių knygas, mato svetimu kraščių filmus. Italas toji klausia: "Ar tai koks stebklas jei atslranda įvairūs klausimai ir jie virsta diskusijomis?" Toliau italų žurnalistas daro išvadą, kad sovietu vadovai yra sudidūrę su rizikinga padėtimi, būtent su pavojumi, kad Sovietijos gyventojai naujieji

reikalavimai atsitrenks į "ideologinio darbo" šabloną, o tai reiškia, kad įvairios idėjos gali būti platinamos tik autoritetiniu būdu. Tai pasisakymas, laikytinas stambiausiu italų komunistų puolimu, nukreiptu prieš sovietų politiką kultūros baruose. Tačiau dar prieš sesiją buvę sovietiniai pasisakymai, Iljičiovo referatas ir diskusijos dar kartą liūdi; sovietai nebegali atsikratyti senųjų "ideologinio darbo" metodų.

ŠŪVIAI BALTIJOS JŪROJE SOVIETINIŲ MANEVŲ METU

"Daily Telegraph and Morning Post" birželio 4 d. paskelbė apie sovietų vykdomus laivyno manevrus Baltijos jūroje, ties Karaliaučiaus (dabar Kaliningrado) srities krantais. Būdinga tai, kad sovietai savo jūrinius "manevrus", tikrumoje vykdo tarptautiniuose vandenyse ir apie tai jie neinformavo nei švedų, nei danų įstaių. Dienraštis teigia, kad sovietai ne tik laužo tarptautinius susitarimus, bet savo tikslams naudodami Karaliaučiaus sritį, jie dar labiau sustiprina savo viešpatavimą Lietuvoje ir Latvijoje. Dienraštis dar nurodė, kad švedų ir danų žvejybos laivai apie sovietų manevrus pranešė savo viršininkams; o šie informavo švedų ir danų užsienio reik. ministerijas. Šiuo metu Karaliaučiaus sritis esanti pati svarbiausia sovietų laivyno operacijų bazė. Pusė vadinamo "kovos" laivyno toje srityje turi savo bazę, o likusieji laivai bazes turi Leningrade, Liepojuje ir Taline. Karo atveju tas kovos laivynas užblokuotų sąsaurių vandenį į Baltijos jūrą. Britų laikraščio spėjimu, dėl

Rachel Portela Audenis

Dvi širdys

Sukūrė Dievas mus taip lygius, taip vienodus:
Tava širdis bei siela tai — se utė mano,
Džiaugsme ar sielvarte — vienodi mūsų žodžiai
Ir laimę lygiai mes vienodai išgyvenam.

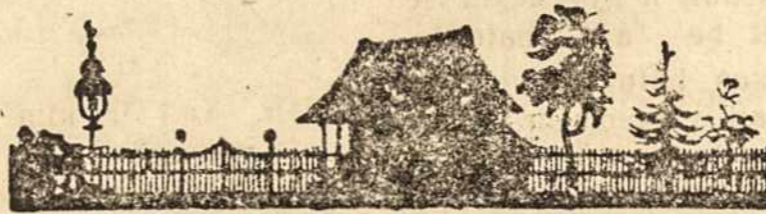
Kančioj, dvejonėse, bekraščiam ligesų
Ir aš ir tu paklystame vienodai,
Akimirkoj tamsybės aš ir tu esi
Kaip lygiai dainoje — manos jaunystės godoj.

Tava širdis nakčia man aukso saule rodos,
Žinau: audroj mane ji guos ir nuramins...
Ir kai atgims aušroj vėl mūsų meilės godos.

Dvi širdys plaks ligi mirties vienodai,
Nors dar ilgai mūs kojos digią žemę mins
Lig poilsio aldaus prie Amžinojo Sodo.

(Laisvai vertė P. Babickas)

Red. pastaba: Rachel Portela Audenis, gimė Brazilijoje 1908 VI 26 Pernambuco est. Ištėkėjusi už inž. K. Audenio, nepaprastai pamilo lietuvių tautą ir pačią Lietuvą, kurią nepaprastai gražiai apdainavo savo poezijoje. Rašė portugalų kalba. Mirė 1960 IV-7, palikusi didelį poezijos rankraščių rinkinį. Dalį jos sonetų yra iš ertės lietuvių kalbon poetas P. Babickas. Jos poezija pasižymi nepaprastu lirizmu, ir me ditacija. Eilėraščiai gauti iš p. K. Audenio ir su jo leidimu spausdiname juos "M. Lietuvoje".

buv. Pankovskio bylos sovietai siekia sustiprinti Karaliaučiaus (Kaliningrado) saugumą.

— Birželio mėn. įvairiose rajonuose vyko dainų šventės. Birželio 9 d. tokia šventė buvo Jurbarke su 2000 dainininkų. Svečiu tarpe buvo ir Vilniaus pareigūnų su J. Paleckiu priešaky. Raseiniuose įvyko pirmoji mokleivių rajono dainų ir šokių šventė, su beveik 4000 savi

veiklininku. Prieš šventę buvo nešami plakatai, transparentai ir jų tarpe vienas bylojo: "Mokslas, darbas, skambioji daina tau, Lenino žeme".

— Šiantuose birželio 12–15 dienomis vyko seminaras — atvykę Maskvos valst. elektros tyrimo inžinieriai Lietuvos energetikos darbuotojams pasakojo apie aukštos įtampos įrengimų eksploataciją. Dabar būsią galima kai kuriuos darbus atlikti be Mask

vos ir Leningrado specialistų pagalbomis.

— Maskvoje, birželio 12 d. atidarytoje visasąjunginėje es tampa parodoje, pagal Vilniaus radijo pranešimą didelį įspūdį padarę Lietuvos dailininkų darbai. Savo darbus parodai atsiuntė daugiau kaip 20 autorių. Štai kokios Lietuvos dailininkų darbuose paliestos estampų temos: Šalin kolonializmas (dail. J. Kuzminskis), Kolūkiečiai ir artojas (prof. Jurkūnas) dar kiti darbai iš ciklo Eglė valčių karalienė (A. Makūaitė), Darbininkas ir brigadininkas (dail. Danilovas) ir kt.

— K. Kavecko kūrybos vakarą, birželio 8 d. įvykusį Vilniuje, palankiai įvertino muz. J. Karosas ("Tiesa", 135 nr. birž. 11) išpildytos K. Kavecko dainos ir romansai sovietinių poetų tekstais. Koncerte, be skambinusio kompozitoriaus, d. r. dalyvavo sol. Ludmila Mackonienė ir jauna poetė Violeta Palčinskaitė, perskaičiusi savo eilėraščių J. Karosas Kaveckui patarė paieškoti gilesnių muzikinių kontrastų, sodresnių spalvų naujesnių išraiškos priemonių.

Gegužės mėn. pabaigoje Melburne, Australijoje, įvykusiame Radijo ir Elektronikos inžinierių suvažiavime (su apie 600 dalyvių) paskaitininkų tarpe buvo ir lietuvis inž. Zigmantas Buurikis, dėstęs Perth universitete. Jis suvažiavime skaitė paskaitą tena "On the Channel Capacity of the Human Sense of Vision", išnagrinęs, pagal savo tyrimus, žmogaus akies regėjimo pajėgumą televizijos požiūriu.

mas. Kitur valstiečiai užtartinimo tikėtis negalėjo.

Žinoma, netruko dvarininkų kurie suprato baudžiamos nežmonišku, aiškino tai atsilikusiems kaimynams, su savo baudžiauninkais elgėsi švelniau, juos globojo ir švietė. V. z. Irenėjus Oginskis (Mykolas Kleofas sūnus), turėjęs augstų ryšių net su caro dvaru, garsėjo kaip pavyzdingas ūkininkas. Jis nuoširdžiai rūpinosi šviesti savo milžiniškų dvarų, tartum mažos valstiečių, 1835 m. panaikino baudžiavą, pakeitęs ją aiškiai nustatytais čindžiumi, mokė valstiečius geriau ūkininkauti, įkūrė jiems Rietave taupymo kasą ir 1859 m. žemės ūkiu mokyklą (su bandomu ūkiu), kur buvo dėdoma žemaitiškai (vienoje iš Oginskio lėšomis laikomų mokyklų dirbo Laurynas Ivinskis). Norėdamas atpalaiduoti valstiečius nuo kareivių laikymo, pastatė kareivines; įsteigė ir išlaikė prieglaudą, gimdymo namus bei ligoninę. Valstiečiai gyveno pasiturintai ir geruose santykiuose su savininku bei žmoniška administracija.

1844 m. rusų valdžia įpareigojo dvarininkus vėl vesti inventarius. Bet toji priemonė valsiečių būklės nepagerino, nes ji siekė tik valstiečių pareigas bei atlyginimą suvienodinti bei sunormuoti, o savininkų saugumą neaprežė. Vis dažnėjo valstiečių bėgimas į Prūsias.

Ir niekad rekrutų neimta tiek daug, kaip Mikalojaus I laikais. Jauni vyrai turėjo netik 25 kiems metams aplaisti savo kraštą, bet buvo siunčiami kaip ir iš visos Rusijos, į Krymą, tartum į kokią skerdyklą, iš kurios retas te sugrįžo namo — Rusija nuo 1853 iki 1855 m. kariavo su Turkija ir jos sąjungininkėmis: Anglija, Prancūzija ir Sardinija (Krymo karas). Ši karą pralaimėjus, rusų valdantieji slaugeniai įsitikino, kad valstybė, kurioje viešpatuoja vergija, girtybė bei gyventojų tamsumas, negali laikytis. Smarkiai veikė rusų emigrantai Paryžiuje bei Londone ir kt. Kilnūs patriotai kaip Herocenas su savo Londone leidžiamu "Kolokol" (Varpas) žadino sąmones plačioje Rusijoje.

Laikas darė savo, ir reikalavimai panaikinti baudžiavą vis stiprėjo.

Naujasis caras Aleksandras II (1855–74 m.), liberalų paveiktas, suprato reikalą imtis vidaus reformų ir svarstyti baudžiamos panaikinimą. Rusijos dvarininkai visi buvo tam priešingi, bet Lietuvoje šiai reformai seniai jau dirva buvo ruošama. 1857 m. mūsų bajorai gubernijų seimeliuose reikalą apsvarstė, į caro paklausimą atsakė, kad būti nait reikia panaikinti baudžiavą. Jie pabrėžė, kad tai vienintelis būdas pataisyti valstiečių ūkį ir tvarką, bet siūlė — atleisti valstiečius be žemės. Lietuvos dvarininkų pareiškimas turėjo didelės įtakos visai Rusijai, net caras viešai pareiškė, kad reformai iniciatyvą davė Lietuvos dvarininkai!

Caras į dvarininkų raštą atsiuntė savo reskriptą (1857 m. vasario mėn. 20 d.), kuriu leido toliau šį klausimą svarstyti, bet reikalavo reformą vykdyti iš lėto, kad ne kiltų maištai ir neramumai. Caro projektu valstiečių dirbami laukai turėjo likti dva-

rininku nuosavybe, t. k. sodybos su trėbėsiais tekti valstiečiams (vėliau irgi išperka ti). Savo dirbamus laukus valstiečiai turėjo gauti iš dvarų nuomon ir atsilyginti darbu ar pinigais. Kad ponai neatsidurtu be darbininku, valstiečiai turėjo likti vietoje ir asmens laisvę gavę.

Baudžiamos panaikinimo įstatymui paruošti ir praveisti 1857 m. buvo suorganizuoti visoje imperijoje gubernijų komitetai sudaryti iš dvarininkų rinktų atstovų, jų maršalų ir gubernatorių paskirtų valdininkų. Kauno, Vilniaus ir Gardino gubernijų komitetų darbus prižiūrėjo vyriausias Lietuvos komitetas Vilniuje, kuris paruoštus projektus siuntė į Peterburgo vidaus reikalų ministeriją.

Kauno gubernijos komitetas pasiūlė leisti valstiečiams išpirkti ir laukus, ne tik sodybas, bet rusų valdžia pradžioje apie tai ne klausyti nenorėjo.

Baudžiamos panaikinimo įstatymo paruošimas sukėlė daug svarstymų ir ginčų. Paašškėjo, kad valstiečių būklė Rusijoje buvo daug sunkes-

nė, negu Lietuvoje. Rusijoje paplitęs žemės valdymas bendruomenėmis buvo visai svetimas mūsų kraštui, ir viso gyvenimo sąlygos visai skirtingos, tad ir vienas bendras įstatymas sunkiai pritaikomas.

Valdžiai rūpėjo, kad pravedimas būtų kuo lengviausias ir kad galima būtų iš gyventojų kuo daugiausiai mokesčių išspausti. O dvarininkai stengėsi kuo mažiausiai nuostoti.

Pagaliau 1861 m. vasario mėn. 19 d. caro manifestas paskelbė visoje Rusijos imperijoje baudžiamos panaikinimą. Rusija buvo paskutinė valstybė Europoje, kuri padarė šią reformą!

Manifestas buvo paskelbtas Kaune kovo mėn. 8 d. Jį aiškinant valsčiuose dažniausiai lietuviškai ar žemaitiškai, valstiečiai klausėsi ramiai, bet nereikšdami džiaugsmo. Kai kuriose vietose įvyko neramumų, kuriuos pašaukti kariuomenės daliniai mašino žiauriu mušimu! Tarp kitų vietovių kruvinų scenų įvyko Kedainiuose pas Čaps... (pabaiga 4 pusl.)

JAUNIMO AIDŲ REDAKCIJA: Julija ir Irenė Jurgelevičiūtės, Lucia Jodelytė, Irena Šimonytė, Vincas Tubeli

MALDA

O DIEVE, aš esu toks laimingas!

Mane globoja geriausi tėveliai mane myli Tavo kūriniai, mano d augai. Aš esu sveikas, viską matau, girdžiu ir suprantu Tavo gamta mane žavi

Tu man viską davei, ko gražiausia ir geriausia, ir todėl iš savo širdies gelmių aš nužemintai prašau, kad tuo momentu, kai Tu iš manęs reikalauti atsižadėjimo darbo ir kentėjimų, aš, taip pat, Tu nusišūčiau savo pergyvenimus ir Tu būtum jais patenkintas taip, kaip aš esu Tavo dovanomis.

Taip pat prašau dar vieno dalyko: Dieve, neleisk man niekada nukrypti nuo Tavo nurodytojo kelio, Laimingas ar nelaimingas, turtingas ar vargšas, mylimas ar nepakenčiamas, vienas ar su draugais, neleisk, o Dieve, kad nutrūktų tarp manęs ir Tavęs meilės ryšys. Neleisk, kad

mano silpnas protas nutartų be Tavęs mane vesti gyvenimo keliais

O Dieve, Tu esi mūsų tvirtumas ir ištvermė. Aš tikiu Tavimi nes be Tavęs nėra pilnutinės laimės, tyros meilės ir palaiminto džiaugsmo.

Būk su manim visada, nes aš esu toks menkas, toks silpnas, kad už mažmožį linkęs pamesti tikėjimą, išžadėti Tavo meilės.

Mano silpnumas yra toks didelis, kad žygiu aš palikčiau pasaulį ir gyvenčiau vienas, bet be Tavo malonės, tas viskas būtų veltui, nes didžiausia vienuma ir giliausias atsižadėjimas pasaulio be Tavo palaimos, neturėtų vaisių

O Dieve gyventi šiam pasaulyje be Tavęs yra neįmanoma, persunku

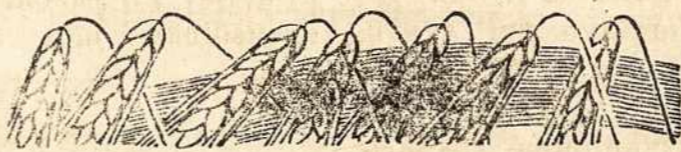
Todėl o Dieve Visagali, o Kristau Atnaujintojau, padėk man ištesėti.

JAUNIMO ŠVENTĖS PROGRAMA

Rugpjūčio 3 dieną (šeštadienį) 19 val. Susitinkimas, Šv. Mišios ir Bendra Komunija Vila Želinos Bažnyčioje. Po pamaldų Agapė Jaunimo Namuose.

Rugpjūčio 4 dieną (sekmadienį) 15 val. Teatre Arthur Azevedo, Av. Paes de Barros, 955 Dariaus ir Girėno Sukakties Paminėjimas Vaidinimas «Linų Žiedo Daina» Vaidinime pavaizduotas lietuviškas linarovis ir jo pabaigtuvės su daugeliu savitų daiktų ir tautinių šokių

18 val. vakare Jaunimo Namuose pasilinksminimas. Visi prašomi šią dieną skirti Jaunimo Šventei.

sakiau. «Kad ir kitą trečią dieną vakarą?»

Paluk minutėlę — išsitraukė užrašų knygutę iš rankinuko ir, ją atydžiai peržiūrėjęs atsakė, kad negalinti pasimatyti nei trečiadienį, nei ketvirtadienį. Kad taip už dviejų savaitių nuo šio pirmadienio? Aš tada tikrai būsiu laisva.

Susitarėme susitikti ir greitai nuskubėjo sutartiems užkandžiams, palikdama man nyje gilų įspūdį. Tik pagalvok! Jai reikalinga knygutė, kurioje nužymėti jos dienos darbai.

Aš visuomet galvojau, kad yra visai normalu turėti keltą gerų daiktų, su kuriais retkarčiais galėtum susitikti. Dabar susirūpinau. Kas yra su manim, kad aš labai mažai turiu draugų? Tikrai, kas nors turi būti. Ir nusprendžiau ką nors daryti. Tą patį vakarą aš išėjau ir nusipirkau daug knygų apie populiarumą. Visos man garantavo, jei gu seksiu jų nurodytas taisykles, tai visiems greitai patiksiu. Visi knygų autoriai davė tas pačias taisykles, bet skirtingose formose. Štai taisyklės kurias turėjau išmokyti.

Visiškai pamirsk save. Tai yra pats svarbiausias nurodymas, kurį rekomenduoja populiarumo žinovai. Ir jeigu manai esąs geras tik tu pats, o ne kitas, tai taip negalvok!

Tu mažai ką reiški. Tavo draugas yra svarbesnis už tave. Svarbiausia pripažinti jo vyresniškumą supažindinimo metu. Labiausiai patrauksi prie savęs, jei tuo momentu šypsosies, juoksis ir akimis šviesi, kaip švyturiai.

Apdovanok komplimentais. Jeigu susipažinai su artistu, rašytoju ar sporto čempionu, tai yra labai paprasta. Savo švelniu balsu pagirk jo pasakytinius laimėjimus, visiškai

neiškeldamas savo. Jei sutinki paprastą Juožą, visiškai be jokio talento, tai pagirk jo akis, jo fizinį sudėjimą ir skoningą apsirengimą. Ir jei pamatai, kad tavo pagyrimai jam patinka, tada girk jį be galo — tai yra trečioji sąlyga. Geriausiai atliksi savo uždavinį, kada teirausies apie mėgiamiausį jo dalyką.

Tada jis pradės kalbėti ir kalbėti apie save. O tu? Klausykis, klausykis atydžiai visu savo protu, širdimi ir siela. Sutik su jo mintimis. Niekados nekritikuok, šypsniu ir galvos linktelėjimu įvertink jo pasakojimą. Jei jo pasakojimas laikinai nutrūktų, greit klausk jį apie pasakojamą dalyką. Ir vėl klausykis!

Ir tau daugiau nieko nereikia daryti. Štai kur populiarumo taisyklė. Paprasta, ar ne? Ji padeda labai daug, tikėk man. Tik po mėnesio aš įsigijau daug draugų. Tik viena nelaimė — draugai buvo labai nuobodūs.

Jie, kur tik mane nutverda mi, ar restorane, ar ant kelio, ar net bažnyčioje, įkyriai pasakodavo man istorijas iš savo vienodo ir neįdomaus gyvenimo. Jie kas valandą, dieną ar naktį, skambina man telefonu ir kvaršina savo pasakojimais apie įvairius nepasisekimus. Mano bendra išvaizda dėl to pradėjo blogėti. Net penkiolikos minučių nebegalėdavau ramiai vienas namuose pabūti, bet buvau populiarus. Viskas gerai, bet ir kentėjau dėlto!

Vieną vakarą per pokylį, aš taip norėjau prisijungti prie grupės, kuri da navo prie pianino. Tuo tarpu prilipau prie manęs vienas jaunuolis, kuris be atodūsiu dvi valandas kalbėjo apie savo operaciją. Pagaliau aš jam

tariau: «Mūsų draugai patenkinti ir krečia šposus». Jis visai neatkreipė dėmesio į mano žodžius ir vėl pradėjo apie mediciną. Kai jis degė cigaretę, aš jam vėl tarčiau: «Jūs labai daug nemalonumų turėjote, tad einam pasilinksinti ir padainuoti Jūs jausitės geriau». «Oi, ne! Man nepatinka dainos» atšovė jis, griebdamas mane už rankos, kad nepabėgčiau. «Man geriau kalbėti su tavimi, ir kaip sakiau».

Aš atsisėdau ir klausiaus savo aukos, kurios aš pats jį ieškojau. Staiga man dingtelėjo į galvą, kodėl jie prisikabina prie manęs, kaip erkės, nes jie žino, kad niekas kitas daugiau jų neklauso.

Po vėnuolika «populiarumo» mėnesių šovė į galvą klausimas į kurį iki šiolei neradau atsakymo. Ar daugiau niekas neskaito šitų knygų, kaip būti populiaru?

Aš visgi kartais norėčiau kam nors papasakoti apie save, bet niekas neklauso.

Aš taip buvau pasiryžęs išmokyti populiarumo taisyklių. Klekvienas daro, kas jam patinka. Nuo dabar aš taip darysiu.

Aš busiu mandagus ir garbingas vienam ir visiems, bet tik tada, jei man patiks asmuo. Nuo dabar aš nebeaukosiu kitam nei laiko, nei kantrybės.

(š Ateities)

KAIP PASIDARYTI POPULIARIU

Ar tu esi populiarus? Jeigu ne, tai džiaukis. Aš turėjau patirti, kad būti populiaru, reiškia visuomet būti netikru ir susirūpinusiu.

Tai atsitiko prieš metus, kai aš sutikau mergaitę, ku-

rios nebuvo matęs nuo ginazijos laikų. «Man labai patinka kalbėti apie senus laikus». — ji sušuko. «bet aš labai skubu, ateik greitai, kad galėtume pasikalbėti, gerai?» «Man labai patiktų», aš at-

(pabaiga iš 3 pusl.)

gį, garsėjusį savo piktumu valstiečiams.

valstiečiai gavo asmens laisvę galėjo įsigyti jodomąjį ir nejudomąjį turtą, išeiti iš savo luomo ir, apsigyvenę miestuose, pereiti į miestiečių luomą. Dvarininkas jau nebegalėjo jų nei pirkti nei parduoti, nei į jų šeimos reikalus kištis. Valstiečiai gavo teisę per 49 1/2 m. savo dirbamą žemę išpirkti, o sodybos liko jų nuosavybe. Rusų valdžia įsipareigojo dvarininkams už valstiečių žemę sumokėti, o pati ilgaiui tą skolą atsiimti iš valstiečių — ji tatau įvykdė pasipelnydama, o valstiečius nuskriausdama.

Reformai praversti buvo paskirti 44 taikos tarpininkai ir 84 jų kandidatai (bajorų išrinkti ir Lietuvos generalgubernatoriaus patvirtinti). Pradėta tikriai rūkiai, matuoti žemę, rinkti statistikos duomenys. Valstiečių dirbami plotai buvo nevienodi, tad kilo

ginčų, kurie dažniausiai būdavo išsprendžiami dvarininko naudai, skiriant valstiečiams blogesnius ir mažesnius laukus ar atleidžiant juos visai be žemės. Nemaža dvarininkų, nujausdami reformą, jau iš anksto buvo atleidę savo valstiečius be žemės. Mokesčiai, valdžios uždėti, buvo labai sunkūs. Be to, kaip tik sekančiais metais užėjo visoje Rusijoje nederlius, o tuoj ir badas. Visuotinis nepasitenkinimas privedė prie plataus visoje Rusijoje sąjūdžio «žemės ir laisvės» vardu.

Mūsų valstiečiai, nesitikėdami nieko gero iš permainingo, gyveno skurdžiai ir prislėgti laukė tik naujos skriaudos ir neteisybės.

Baudžios panaikinimo darbas turėjo būti baigtas 1863 m. Tačiau mūsų šaly prasi-veržė naujas laisvės judėjimas, kuris išsiliejo į sukilimą ir nukreipė visų dėmesį kitur.

PRAEITO NUMERIO KRYŽIAŽODŽIO SPRENDIMAS

SKERSAI

1. Tavais
2. Areštu.
3. Mes—v'n.
4. Tos.
5. Suk.
6. Ko—Ore.
7. Arklys.
8. Surast.

IŠILGAI

1. Tam—Ikas.
2. Arėt—Oru.
3. Vėsos—Kr.
4. Aš—Suola.
5. Ite—Krys.
6. Sūnų—Est.

Lietuvi
Klausyk ir remk

LIETUVISKA PROGRAMA

kuri yra transliuojama kiekvieną sekmadienį. 14 val. per RADIO NOVE DE JULHO, trumpomis 31 metro bangomis.

Patarimus, aukas siųsti šiuo adresu. Moisés P. Ra-
gažin kas, caixa Postal 4118. São Paulo.

FABRICA DE MALHAS

Petras Šukys

gamina meniškus ir stiprius megstiaukus, rubelius nau-
jagimiams ir kit.

Rua Jundiapéba, 45, Fone: 63-4258 Vila Zelina (arti R
Ibitirama ir Av. Zelina).

MALONI ŽINIĄ LIETUVIAMS

LIETUVÉ ADVOKATÉ IRENE GRITÉNAS DUODA NEMO
KAMAI JURIDINES INFORMACIJAS SAVO TAUTIEČIAMS

IRENE GRITÉNAS

Advogada

ESCRITÓRIO
Praça da Sé, 323 - 10 - c/101/102
Fone 33-9951

RESIDENCIA
Rua Coelho Neto, 281
Fone: 63 3697, V. Prudente

Escritório Contábil Vila Zelina S/C Ltda.

(REGISTRADO NO C.R.C.)

RAPIDEZ — HONESTIDADE — PREÇOS MODICOS

Horário: das 8 às 19 horas

Aberturas de firmas - Encerramentos de firmas - Transferências
de firmas - Contratos na Junta Comercial - Distratos na Junta Co-
mercial - Registros de firmas na Junta Comercial - Escritas com
contabilidade em geral - Escritas fiscais em geral - Contratos de
locações - Cartas de fiança - Seguros de fogo - Seguros de aciden-
tes - Requerimentos em geral - Defesas e recursos

PRAÇA SÃO JOSÉ DOS CAMPOS, 8 - SALAS 1 E 2 -
FONE: 63-6005 - VILA ZELINA - SÃO PAULO

Gera kokybę, pigiau kaip kitur, greitas įteikimas,
mandagus patarnavimas tikrai

ANTANO PAVILONIO

INDUSTRIA DE ARTEFATOS PLASTICOS
"PAVILONIS"

Rua Prof. Gustavo P. de Andrade, 884 - 902, caixa
postal 4118 - Vila Zelina, Tel. 63-4130 São Paulo.

Čia yra didžiausias pasirinkimas, dideliais ir ma-
žesniais kiekiais, įvairiausių rūšių ir spalvų guzikų ir
lietsargiams dalių.

Didelis pasirinkimas medžiagų ir skoningas
pasivimas, LAURO SANDRON vyriškų rūbų

SIUVYKLOJE LAURO

Rua do Orfanato, 686, — V. Prudente — Fone 63-5294
São Paulo

Medžiaga parduodama ir išsimokėjimui
Ateikite ir įsitikinkite medžiagos ir darbo kokybe ir kaina

Casa Sprindys & Cia.

PÇA. S. JOSÉ dos CAMPOS, 1 - V. ZELINA - TEL. 63-5915
Geležies isdirbiniai ir dažai viskas elektros
įrengimui namu reikmens ir zaislai, įvairiausios de-
vanos visoms progoms:

ESCRITORIO CONTABIL
NASCIMENTO

Irmãos Nascimento

REG. C.R.C. SP. Nro 1.484

Atlieka firmų atidarymus, perleidimus, komercines
ir industrialines apyskaitas, sutvarko dokumen-
tus, sudaro sutartis surašo prašymus ir ki-
tos rūšies darbus atlieka.

Juridinis Departamentas — Nejudomo turto pardavimas
Av. Zelina, 831 — Vila Zelina — Tel. 63-7140 - S. Paulo

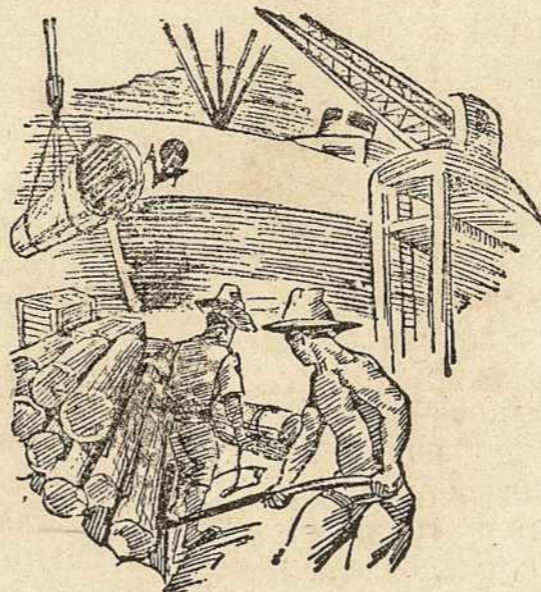
ALEKSAS KALINAUSKAS

Advokatas

atlieka visus teisinio pobūdžio darbus, kaip įvairių
bylų vedimas, inventarijų sudarymas, deskritis, doku-
mertų atitaisymas, nuomininkų išmetimas ir kiti darbai.

Residencia:
R. Joaquim Piza, 204

Raštinė:
R. 15 de Novembro, 244
4º - Sala 7 - Tel. 37-0324
no 14,00 iki 18,00 val.

PRANAS & CIA. LTDA

Madeiras em gera

SÊDE: Rua México, 98 - 9.º - sala 904 — Fone: 52-0229
Enderêço Telegrafico: « C A B I U N A »
Rio de Janeiro

Serraria « I T A » — Serra dos Aimorés — Municipio de
Nanque - Estado de Minas Gerais

KIRPIMO IR SIUVIMO MOKYKLA

“SOFIJA”

Mokina kirpimo siuvimo, madų mode-
lių braižybos ir pritaikomojo meno.

Paruošia siuvimo ir kirpimo mokytojas
valdiškiems egzaminams (habilitação)

Mokykla turi visas valdiškas teises yra regis-
truota «Departamento do Ensino Profissional»

Pamokos vyksta vakarais

- Užsirašyti pas mokyklos direktorę Sofiją Misiukaite -
Rua da Graça, 381 — casa 6 — Bom Retiro

VIENTELAI ATSTOVAI GARSIOJO VANDENS LINDOYA

IRMŪS CARRIERI LTDA.

Lindoya vanduo yra labai žinomas gėrimas
kurio puikų veikimą į žmogaus sveikatą jau
visi yra vienbalsiai pripažinę. Pabandykite,
įsitikinkite ir visados naudokite!

Rua Dino Bueno, 795 a 835
Telefones: 51-4019 e 51-2223

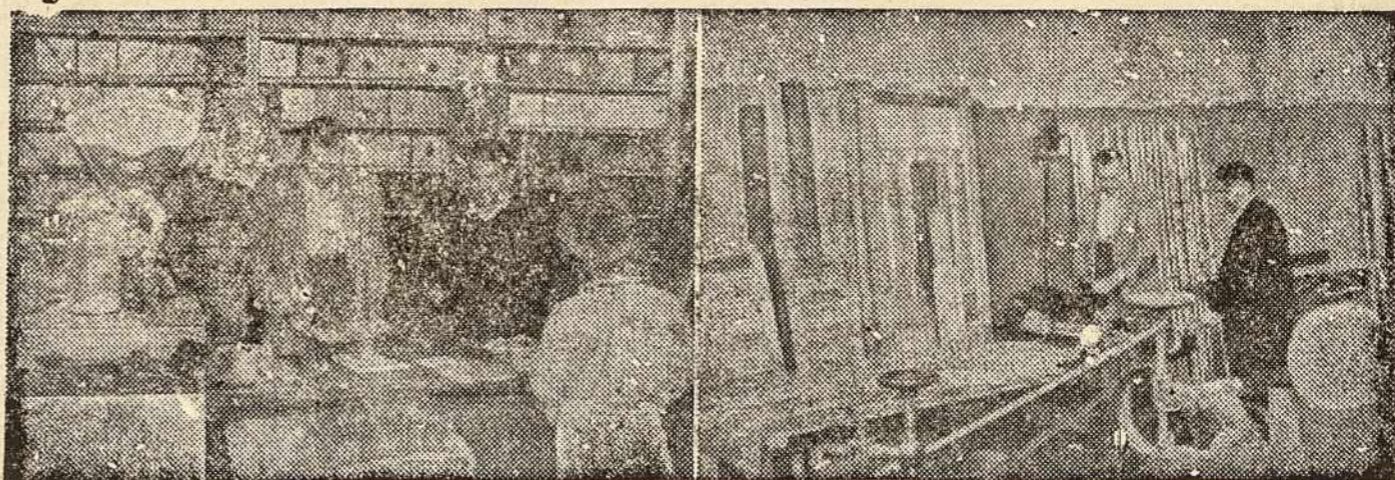
Caixa Postal 3967

SÃO PAULO

Statybos medžiagos sandėlis ir įvairių geležinių daiktų, indų bei darbo įrankių
krautuvių tikrai pas

JAKUTIS & LAPIENIS LTDA.

RUA COSTA BARROS, 4-C TEL. 63-3235 VILA ALPINA

**LIETUVIŠKŲ PAMALDŲ KA
LENDORIUS**

Pirmą mėnesio sekmadienį
Pa que das Nações 10 val
Casa Verde, 17,15 val.

Antrą:

Jaçana klierikų kopl. 7,45 val.
Bom Retire, 10 val.
Utinga 18,00 val.,

Trečią:

Agua Rasa 8 val.,
Moinho Velho 11 val.,
Lapa 16 val.,

Ketvirtą:

Vila Guilhermine 17 val.
Paskutinį:
Vila Anastacio 8,30 va.

**LIETUVIŠKŲ PROGRAMOS
TRANSLIACIJOS**

(Lietuvos laiku)

VATIKANO RADIJAS

Kasdien 20,15 iki 20,50 val.
Sekmadieniais 10,30 iki 11
val. 19, 25: 31 ir 196 metrų
bangomis.

RIO DE JANEIRO

Lietuvių radio valandėlė
«A voz da Lituania» yra trans-
liuojama **PENKTADIENIAIS**
20 val. 45 min.

SIUVÉJAS

POVILAS AMBROZEVIČIUS
Rua dos Cielames, 510 (sède
propria) — Vila Bela

MŪSŲ Lietuva

AV. ZELINA 515 — CAIXA POSTAL, 4118 — SÃO PAULO

BRANGUS TAUTIETI, ATSIMINK, KAD SAVAITRAŠTIS «MŪSŲ LIETUVA» YRA VIENTELIS LIETUVIŠKAS LAIKRAŠTIS BRAZILIJOJE. TAIP PAT ŽINOK, KAD JIS YRA TAVO IŠTIKIMAS DRAUGAS, PATARÉJAS IR GYNÉJAS. TO DĖL KIEKVIENAS SAMONIN GAS LIETUVIS SKAITO, PLATINA IR PRENUMERUOJA «MŪSŲ LIETUVA».

Prenumeratoriai užsimokėję už 1963 metus:

Jonas Jodelis 10 000 cr. Stasys ir Agnė Jurgučiai 10 000 cr., Kazys Gaulia 6 000 cr., Pranas Zieziš 5 000 cr., Bormanas Bronius 5 000 cr., Stasys Kumpis 3 000 cr., Vacl. Radzevičius 2 500 cr., Kazys Mitkus ir J. E. Petraitis po 2.000 cr.

Po 1 500 cr.: Jonas Žaidys, Gražina Baleckienė Juozas Lapinskas, Pranas Sukys.

Po 1 000 cr.: Karolis Čepukas, Petras Lapienis, Jonas Legas, Monika Klizienė, Čemarkienė, Raf Savickas, Kun. M. Valiukevičius, Pranas Telksnienė, Jonas Dambrauskas, Vl Jurgilas, Klemas Martinkus, Jonas Saurusaitis, Ueija Dutkus, Ona Spinkus, Pr. Dutkus, St. Dutkus.

Po 500 cr.: Oscar Kolys ir Aleks Suveizda.

LIETUVIAMS PAMALDOS

Liepos 7 d. prašoma rinktis į pamaldas: Parque das Nações 10 val. ir Casa Verde 17,15 val.

— JUOZAS JAKUTIS yra kandidatu į São Paulo miesto vereadorius Lietuvos garbė reikalauja, kad jis būtų išrinktas. Balsuokime ir kitus raginkime už J. Jakutį balsuoti.

— Rio de Janeiro leidžiamas dienraštis «Noticias do Brasil» talpino platų pasikalbėjimą su neseniai grįžusiu iš Lietuvos Petru Žiliumi

— Seselių Pranciškietėjų 25 metų sukaktį progą buvusieji pirmieji seselių mokiniai ruošia paminėti 18 d. rugpjūčio. 11 val. bus iškilmingos pamaldos, po to, gimnazijos salėje bus pietūs dalyvaujant seselėms. Pakvietimus iš anksto įsigyti. Plačiau bus sekančiame numeryje.

— Liet. Kat Bendruomenės choras vadovaujant choro dirigentui V. Patarūnui ir talkininkaujant L. Šukytei, intensyviai dirba Ruošiasi koncertui.

— Šį sekmadienį, po sumos saukiamas Šv. Juozapo Vyrų Brolijos narių susirinkimas.

— ELEA IR STANISLOVAS MELIŪNAI, žinomi lietuviai industrialai, «Mūsų Lietuvos» remėjai, birželio 29 d. atšventė sidabrinį vedybinio gyvenimo jubilėjų. Jubilėjų pradėjo šv. mišiomis, N. S. de So corro Perpetuo bažnyčioje. Po to, kviesi svečiai, kurių buvo gana gausu, vyko į priėmimą. Av. Higienopolis, 938, Bretagne pastatą, kur priėm-

NORI LINKSMAI PRALEISTI ŠEŠTADIENIO VAKARĄ tai atsilankyk į š. m. liepos mėn 27 d. ruošiamą Vila Anastazijoje Dr. J. Basanavičiaus vardo Lietuvos mokyklos Globėjų

VAKARA

PROGRAMOJE: «Ant Bedugnės krašto» — Kazio Alytos 3-jų veiksmų drama.

Šokiams gros puikus orkestras, Lietuviškas bufetas su skaniais užkandžiais. Pakvietimus ir staliukus reikia iš anksto įsigyti pas Valdybos narius arba pas J. Karpavičių (Av. São João, nr. 233 — prieš pašta. Pradžia punktualiai 20 val (8 val. vakaro). Pabaiga 4 val. ryto. M-LOS GLOBĖJŲ VALDYBA.

mų salėje buvo suruoštos šaunios vaišės. Jubiliatams linkime laimingų metų

IŠ RIO DE JANEIRO

Pargryžęs iš Rio de Janeiro, perduodu Sanpauliečiams tenykščių lietuvių linkėjimus ir pakvietimą dalyvauti jų ruošiamoj vakarienėj su šokiais ir bufetu šių metų metu rugpjūčio 3 d. nuo 20 val. iki 3 ryto Baneo de Crédito Real Minas Gerais Atletinio Klubo patalpose. Rua 2 de Dezembro, 95 (arti Largo do Machado, kampa rua Catete). Būtų malonų, jei Sanpauliečių didesnis būrys pasirodytų. Būtų gražus visų susipažinimas, pasisvečiavimas ir užmezgimas vienu su kitais tampsenių santykių. Tada ir Rio de Janeiro lietuviai dažniau pasirodytų Sanpauliečių pasirodymuose vakarienėse ar parngimuose, o bendru reikalų yra daug.

J. Bružikas S. J.

— Rio de Janeiro lietuviai proporcingai «Mūsų Lietuvos» skaityme ir parėmime ne tik neatsilieka, bet ir pralenkia kai kurias S. Paulo tirštai apgyventas vilas.

Pernai metais atsirado net 5 mūsų savaitraščio leidėjai, iš kurių vienas (p. Dubauskas) net viso mėnesio apmokėjo išlaidas. Šiomet taip pat ne-

atsilieka, ką sakau, gal net pralenks pernykščius metus, nes ir ruošiamos vakarienės rugp. 3 d. pelno didelę dalį skirs «Mūsų Lietuvai» ir visa eilė pavieniū industrialų yra pasižadėję išleisti po vieną numerį. Šiomet ir naujų skaitytojų atsirado. O senelė Uršulė Gaulienė pati viena apie 15.00 kruzeirų surinko beatlaužiant laikraštį.

— Lietuviška radio programa iš radio stoties Vera Cruz Rio de Janeiro ir apylinkių lietuviams yra transliuojama kiekvieną antradienį 18.40 val. Ja veda labai sumaniai rašytojas Petras Babickas.

— Lietuviška maldaknygė «Rūpintojėlis» jau pradėjo atsirasti lietuviškose šeimose. Ją išleido kun. J. Janilionis. Kas dar neturi prašoma įsigyti šiuo adresu: Rua Catete, 274 apt. 605, įėjimas iš 2 de Dezembro.

— Laškai: A. Lazdauskui, J. A. Tatarūnui, L. Adomavičiūtei, J. E. Jokui, Dr. E. Draugeliui, A. Laurinavičiui, I. Kutkienei, K. Musteikiui, Pr. Zagorskienei, J. Antanaičiui, F. Bartaškienei, A. Krutulienei, Al. Grabauskui, P. Radzevičiui, Andriui Valiunui.

ŽEMĖS SKLYPAS — VILA LUCIA

Parduodama žemės sklypas: 28m. x 12m. — 336 m² KAMPINIS, tarp gatvių: Rua das Heras — Rua Dr. A. M. Lima, Vila Lucia Netoli Vila Zelinos lietuviškos bažnyčios.

Tartis: Sra Eleonora Eidrigėvičius, Rua Guaricana, 86 fundos, Lapa — São Paulo

SAVI PAS SAVUS!

Palaiykime lietuvių žmones!

Vila Albertina, Av. N. S. Aparecida, 204, Bairro Tremembé lietuvis A. Laurinavičius turi įvairių lietuviškų ir vietinių gėrimų fabriką

LAURINAVIČIUS ANTANAS & CIA. LTDA,

Jei reikia gėrimų pirma pasiteirauk pas savo tautietį o paskui kitur.

Susisiekimas: iš Praça do Correio važiuoti onibusu iki galo Vila Albertina.

Lietuviškas žodis, daina ir muzika aidi tropikų padangėje iš

RADIO CLUBE SANTO ANDRÉ

ilgomis, 1495 kilociklų bangomis, kiekvieną sekmadienį aštuonios ir pusę 20,30 val. vak. Per radijo galima pasveikinti gimtadienio, vardadienio vestuvių ir kitomis progomis.

Radijui laiškus siųsti šiuo adresu: caixa postal 4118, São Paulo. Fone: 63-5975.

(pabaiga iš 1 pusl.)

niekada nekapituliuavo! Šios knygos autorius atidavė savo gyvybę už krašto laisvę. Kai jis lankėsi Vakaruose apie partizanų nepasitenkinimą Vakarų vedama politika jis taip pasakė: «LFA vadovybė 1945 m. pavasarį niekada neprileido net svarstymui minti, kad didžiausios Vakarų galybės padės Kremliui vykdyti pasaulio užvaldymo planus; šių planų toleravimas kaip tik sutapo su Sovietų kolonijinės sistemos įvedimu Rytų ir Centrinėje Europoje. Buvo tikima, kad Atlanto harta liks kaip pagrindinis dokumentas visam pokaario pasauliui tvarkyti. LFA vadovybė tikėjo, kad grynai dėl vakarų saugumo, Kremliui bus reikalinga parodyti, jeigu to reiktų, Vakarinė karinė jėga. Su didžiausiu kartėliu buvo sutiktos žinios, kad BBC nutraukė lietuviškų žinių laidas, o Voice of America jų nepradėjo net ligi 1952 m.»

Šie ir panašūs veiksmai žmonėse kurie buvo palikti už Geležinės uždangos sągino gilų nepasitenkinimą ir repasitikėjimą Vakarų politika ir jeigu kada nors šios tautos sugebės atsirasti šia pus šios uždangos vakarų atstovai, iš šių vergijon atduotų tautų, susilauks labai maža pagarbos.

Ši knyga, kaip rašo jos recenzentas yra siūloma pasiskaityti visiems, kurie tiki, kad tik komunistai gali būti gerais pogrindžio kovotojais. Ši knyga tą legendą sugriauna.

PAR DUODA

Namas V. Beloj, Rua Balsamicas 3.800 000 00 (avista) Namas Vila Beloj, Rua das Giestas

Namas Vila Beloj, r. Saruma.

Sklypas Boqueirão - Praia Grande. Kreiptis: Rua Ibitirama, 976 V Zelina

LIETUVIAMS NUOLAIDA!

užsisakant gerus batus pas JONĄ PETRĄ KĄ jo paties batų krautuvėje. Rua B. de Itapetinga, 262, 4 o and, sala 406, Tel. 35-8873.

DVIEJŲ AUKŠTŲ NAMAI

Quinta das Paineiras

Patengvintomis sąlygomis. Viršuj: 2 miegamieji ir baineiras. Apačioj salė, virtuvė, wc ir kiemas. Kreiptis: R. Ibitirama, 976.

— MOKINIAMS. Duodamos pamokos gimnazijos ir científico mokiniams iš matematikos, anglų, portugalų, fizikos ir chemijos. Rua Rio das Pedras, 157. Vila Zelina.

— VILA ZELINOS LIETUVIŲ KUNIGŲ telefonas 63-5975 Rev. Jonas Bružikas, S. J. Igreja de São Gonçalo, Praça João Mendes, São Paulo tel. 36-2628, Brasil.

LIETUVIS ADVOKATAS

Albertas Pavilavicius

atlieka visus teisinio pobūdžio darbus, kaip įvairių bylų vedimas, inventarijų sudarymas, deskitis, dokumentų atitaisymas, nuomininkų išmetimas ir kiti darbai.

Av. Liberdade, 47 - 9 o Andor Res: R. Fernando Falcão, 35 Fones: 37 0395 - 35-5650 33 6011 São Paulo

PRANEŠIMAS

Lankydami Romoje, Italijoje, apsistokite naujai įrengtuose Liet. Šv. Kazimiero Kolegijos svečių namuose:

«VILLA LITUANIA»

Piazza Asti 25 (Via Casalmonteferrato 33. Tel. 78.90.33. 78.00.14) ROMA — ITALIA

Rasite jaukią aplinką, sveiką maistą ir neperdets kainą. Pageidaujama, kad dėl apsistojimo laiko būtų susitarta iš anksto.

KOLEGIJOS VADOVYBĖ.

Visiems liakime laimingos kelionės. Bet kartais visaip atsitinka... tenka sulamdyti automobilis, ar motoras sustoja veikes. Tokiais atvejais kviečiame pasinaudoti mūsų gerų specialistų, mandagių ir pigių patarnavimu:

AUTO MECANICA E FUNILARIA VINA DEL MAR

kurios savininkais yra Jonas Razulevičius ir Andrius Balčiūnas, Rua Donatarios, 49, Mooca — São Paulo Fone: 93-4486 (recados).